

Oświadczenie złożone przez senatorów Halinę Biedę i Agnieszkę Kołacz-Leszczyńską na 38. posiedzeniu Senatu w dniu 17 marca 2022 r.

Oświadczenie skierowane do ministra spraw wewnętrznych i administracji Mariusza Kamińskiego

Szanowny Panie Ministrze!

24 lutego zmienił się świat. Zmieniła się nasza rzeczywistość. W całej Polsce, w każdym jej zakątku my – tworząc wyjątkową wspólnotę – zdajemy egzamin z człowieczeństwa. Zdajemy go najlepiej, jak potrafimy.

Obywatele Ukrainy znajdują schronienie w naszych domach. Na granicy gigantyczną pracę wykonują wolontariusze z organizacji społecznych, mieszkańcy wielu miast i wsi, a także samorządowcy. Organizowane są różnorodne zbiórki, powstają banki mieszkań, wolnych miejsc pracy, żywności i odzieży. Znow jesteśmy przykładem dla innych. W wielu miastach wykonywana jest tytaniczna praca.

Niestety w ostatnich dniach mieliśmy do czynienia ze skandalicznym wydarzeniem. Pod adres, gdzie służby miejskie przygotowały miejsce do opieki nad matkami i dziećmi, przybyli funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, aby bez zapowiedzi i przygotowania dokonać przesłuchań w sprawie, jak to przedstawili, zbrodni wojennych.

Niestety wynikiem tych nieoczekiwanych czynności była ogólna panika, płacz i strach nie tylko dzieci. To, dość powiedzieć, koszmarny pomysł, aby w kilka chwil po tym, jak udało się tym rodzinom dostać do bezpiecznych miejsc, po tym, jak pozostawiły bliskich na Ukrainie, często mężczyzn na wojnie, zaskakiwać je i oczekiwać od nich opisów obrazów traumatycznych wydarzeń, których kilka dni temu były świadkami.

Zadajemy więc Panu Premierowi następujące pytania.

1. Kto podjął decyzję o rozpoczęciu przesłuchań obywateli Ukrainy przebywających w wielu miastach Polski?

2. Czy ABW ma prawo prowadzić działania na terenie naszego państwa w przypadku, gdy zbierany materiał dowodowy dotyczy zbrodni wojennych dziejących się poza granicami państwa?

3. Czy takie przesłuchania – w zakresie zbrodni wojennych na terenie innego państwa – należą do kompetencji ABW?

4. Czy prawdą jest to, że takiego typu przesłuchania powinny odbywać się w obecności prokuratora, tłumacza przysięgłego oraz psychologa? Dlaczego w czasie wizyty w placówkach nie zapewniono obecności tych osób?

5. Dlaczego przyjazd agentów i przesłuchania przez agentów ABW odbywały się bez zapowiedzi u osób nadzorujących placówki i tuż po przyjeździe uchodźców bez rozeznania przez ABW, skąd przyjechali?

6. Czy prawdą jest to, że były to wstępne przesłuchania? W jakim terminie zatem są planowane właściwe?

7. Czy robienie zdjęć paszportów uchodźców z Ukrainy to standardowa procedura ABW?

Wobec tych niezrozumiałych zachowań oczekujemy odpowiedzi od Pana Ministra. Jeżeli potwierdzą one brak wspomnianych uprawnień ABW, będziemy żądali wyciągnięcia służbowych konsekwencji wobec tych, którzy takie decyzje podjęli.

Halina Bieda
Agnieszka Kołacz-Leszczyńska